

Sygn. akt: I C 1595/18 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Anna Kurzynowska - Drzażdżewska
Protokolant:	p.o. sekretarz sądowy Paulina Warchoł

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2019 r. w Giżycku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) SA z siedzibą w B.

przeciwko R. B.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego R. B. na rzecz powoda (...) SA z siedzibą w B. kwotę 9.595,79 zł (dziewięć tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt pięć złotych 79/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23.11.2018 r. do dnia zapłaty.
2. Umarza postępowanie o zapłatę kwoty 9.570 zł.
3. W pozostałym zakresie powództwo oddala.
4. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.900 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Anna Kurzynowska - Drzażdżewska

Sygn. akt I C 1595/18

UZASADNIENIE

Powód (...) **S.A. w B.** wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego R. B. kwoty 19.165,79 złotych wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 23.11.2018 r. do dnia zapłaty. Nadto domagał się zasądzenia od pozwanego kosztów procesu. Powód oparł roszczenie na zawartej z pozwanym w dniu 13.04.2018 r. umowie pożyczki nr (...) oraz podpisanym przez pozwanego wekslu, zgodnie z którym pozwany zobowiązał się do zapłaty dnia 22.11.2018 r. kwoty 19.165,79 zł. W uzasadnieniu powód podniósł, że pozwany poprzez podpisanie weksla, zobowiązał się do zapłaty kwoty wskazanej w wekslu, stąd też powód wezwał pozwanego do wykupu weksla, a po bezskutecznym upływie zakreślonego terminu, skierował niniejszy pozew. Nadto powód podał, że pozwany, podpisując kalendarz spłaty rat znał doskonale wysokość zobowiązania i termin spłaty.

Pozwany **R. B.** nie kwestionował powództwa co do zasady. Wskazał przy tym, że żądanie powoda jest bezzasadne, a przy tym powodujące jedynie mnożenie kosztów w sprawie, zważywszy na fakt propozycji ugodowych przedkładanych przez pozwanego w przedmiocie spłaty zadłużenia, jak i dokonywaną sukcesywnie spłatę zadłużenia przez pozwanego.

Kwestionował prawidłowość wypełnienia weksla, a w szczególności wysokość kwoty, na którą opiewa weksel, a także wypełnienia go niezgodnie z postanowieniami deklaracji wekslowej, stanowiącej integralną część weksla. Wyjaśnił, że spłaca dług w miarę swoich możliwości, opóźnienia zaś w spłacie zadłużenia podyktowane są trudną sytuacją majątkową i osobistą.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 13.04.2018 r. (...) S.A. z siedzibą w B. jako pożyczkodawca oraz pozwany R. B. jako pożyczkobiorca zawarł umowę pożyczki gotówkowej nr (...), na podstawie której pozwany otrzymał pożyczkę w wysokości 9.000 zł. Dodatkowo powód naliczył opłatę przygotowawczą w kwocie 129,00 zł, wynagrodzenie prowizyjne w kwocie 7771,00 zł oraz wynagrodzenie z tytułu przyznania na wniosek pożyczkobiorcy (...) w wysokości 1.100,00 zł. Odsetki umowne od udzielonej pozwanemu pożyczki wynosiły 2.880 zł. Zgodnie z zawartą umową pozwany miał dokonać spłaty pożyczki w 36 równych miesięcznych ratach po 580 zł każda w łącznej wysokości 20.880 zł. Termin ostatniej raty przypadła na 23.04.2021 r.

(dowód: umowa pożyczki – k. 66-70,

harmonogram spłat – k. 71)

Zabezpieczeniem pożyczki był weksel własny in blanco nie na zlecenie, którego ważność strony określiły w umowie do momentu spłaty zobowiązań pożyczkobiorcy z tytułu tej umowy. Integralną częścią przedmiotowej umowy była deklaracja wekslowa, regulująca tryb i terminy upoważniające pożyczkodawcę do wypełnienia weksla.

(dowód: deklaracja wekslowa – k. 73

weksel- k. 5)

Pozwany R. B. na dzień 23.10.2018 r. zapłacił na rzecz powoda łącznie kwotę 1.740,00 zł z tytułu zawartej umowy pożyczki.

(dowód: karta rozliczeniowa pozwanego - k. 62-63)

W dniu 23.10.2018 r. powód wypowiedział pozwanemu umowę pożyczki z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia i informacją o wypełnieniu weksla. Powód wskazał, że dług pozwanego obejmuje kwotę 19.140,00 zł niespłaconej pożyczki oraz 25,79 zł tytułem umownych odsetek z tytułu braku spłaty rat w terminie za każdy dzień zwłoki w spłacie pożyczki.

(dowód: wypowiedzenie- k. 6)

Po wniesieniu pozwu, tj. po dniu 7.12.2018 r. pozwany uiszczył na rzecz powoda kwotę 9.570,00 zł. W dniu 2.04.2019 r. powód cofnął pozew we wskazanym zakresie wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

(dowód: karta rozliczeniowa pozwanego – k. 62-63)

Przed wniesieniem pozwu pozwany prowadził z powodem wielokrotne negocjacje zmierzające do ugodowej i dogodnej spłaty powstałego zadłużenia. W szczególności w dniu 25.01.2019 r. przedstawiono pozwanemu ugodę obejmującą spłatę w/w pożyczki gotówkowej. Ostatecznie strona powodowa nie wyraziła zgody na mediację.

(dowód: wniosek o rozłożenie spłaty należności na raty – k. 35-37, 42-43,

pismo powoda z dnia 5.12.2018 r. – k. 40-40v,

pismo powoda z dnia 31.12.2018 r. – k. 44-45,

propozycja ugody z dnia 25.01.2019 r. – k. 46.

Sąd zważył, co następuje:

Bezspornym w sprawie jest ustalony wyżej stan faktyczny w zakresie łączącej pozwanego z powodem umowy pożyczki, co wynika przede wszystkim z treści dokumentów zalegających w aktach sprawy, ale również z twierdzeń samego pozwanego. Poza sporem pozostały także okoliczności dotyczące niewywiązywania się pozwanego z w/w umowy pożyczki, skutkujące wypełnieniem weksla i wezwaniem pozwanego do zapłaty. Mając na uwadze, że strona pozwana nie kwestionowała we wskazanym zakresie twierdzeń powoda, należało uznać w/w depozycje za wiarygodne i oprzeć na nich rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, tym bardziej, że korelują one z bezosobowym materiałem dowodowym sprawy.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia pozostała ostatecznie wysokość zobowiązania pozwanego wobec powoda, a to wobec wpłat dokonywanych przez pozwanego oraz kwestionowania przez pozwanego prawidłowości wypełnienia weksla. Jakkolwiek bowiem pozwany nie kwestionował tego, że nie wywiązywał się z terminowej spłaty rat, to jednak wskazywał, że chce spłacać zadłużenie w miarę swoich możliwości.

Analizując roszczenia powoda Sąd w pierwszej kolejności dostrzegł oparcie owych roszczeń o weksel i związane z tym unormowania. Niewątpliwym przy tym jest, że weksel stanowił zabezpieczenie spłaty pożyczki, był on wystawiony in blanco nie na zlecenie, a zasady wypełnienia weksla regulowała deklaracja wekslowa. Zgodnie z w/w deklaracją wierzyciel upoważniony był do wypełnienia weksla m.in. gdy opóźnienie w płatności kwoty równej wartości jednej pełnej raty przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty należności w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Jednocześnie deklaracja wekslowa przewidywała, że pożyczkodawca będzie mógł wypełnić weksel wyłącznie na sumę odpowiadającą zadłużeniu pożyczkobiorcy. Identyczne zapisy znalazły się również w samej umowie pożyczki, a to w pkt 3.

Odnosząc się w tym miejscu do samej treści weksla stwierdzić należy, że kwota niespłaconej pożyczki wpisana tamże przez stronę powodową, tj. 19.165,79 zł wynika wprost z harmonogramu spłat dokonywanych przez pozwanego. Przed wypełnieniem weksla pozwany uiszczył zadłużenie wynikające z umowy pożyczki w łącznej wysokości 1.740,00 zł. Kwota 19.165,79 zł wskazana została w wypowiedzeniu umowy pożyczki jako suma kwot: 19.140,00 zł niespłaconej pożyczki oraz 25,79 zł tytułem odsetek umownych. Kwota 19.140,00 zł to kwota pozostała do spłaty po uiszczeniu przez pozwanego 2 rat (20.880,00 zł – 1.740,00 zł = 19.140,00 zł). Z kolei kwota 25,79 zł wskazana w wypowiedzeniu i wpisana na wekslu stanowi odsetki umowne dzienne, obliczone na podstawie pkt 4.1 postanowień umowy, zgodnie z którym pożyczkodawca nalicza odsetki za opóźnienie za każdy dzień opóźnienia w wysokości rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego równej stopie odsetek maksymalnych za opóźnienie. Prawidłowości wyliczeń owych odsetek pozwany skutecznie nie zakwestionował. Powyższe prowadzi do wniosku, że w tym zakresie weksel został wypełniony prawidłowo i odpowiada realnej wysokości zadłużenia pozwanego. Sumując powyższe, stwierdzić należy, że oprócz kwoty 19.140,00 zł, stanowiącej całkowitą kwotę do spłaty wynikającą wprost z umowy pożyczki, pozwany w związku z nieterminową spłatą winien uiszczyć również kwotę 25,79 zł wynikającą z pkt 4.1 umowy pożyczki.

W związku z powyższym, analiza zestawienia wpłat pozwanego przedłożonego przez powoda prowadzi do konkluzji, że strona powodowa wypełniła obowiązek udowodnienia zarówno istnienia porozumienia wekslowego oraz jego treści, a to w zakresie kwoty niespłaconej pożyczki oraz umownych odsetek dziennych, jak i częściowego spełnienia świadczenia przez pozwanego, wynikającego z umowy pożyczki. Na marginesie jedynie wskazać należy, że zgodnie z deklaracją wekslową i umową pożyczki, powód mógł wypełnić weksel jedynie po uprzednim wezwaniu pozwanego do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od doręczenia wezwania. Wskazany obowiązek powoda w zakresie wezwania pozwanego do uregulowania zaległości przed wypełnieniem weksla stanowił warunek niezbędny dla wykazania poprawności wypełnienia tegoż weksla. W realiach przedmiotowej sprawy pozwany nie kwestionował w żaden sposób, by przedłożone wypowiedzenie umowy pożyczki nie dotarło do pozwanego. Zgłoszone zaś przez pozwanego wnioski o rozłożenie dochodzonej należności na raty świadczą jednoznacznie, że pozwany miał świadomość wypowiedzenia

umowy pożyczki, wymagalności roszczenia i wzywania go do zapłaty. W efekcie powyższego należało stwierdzić, że wypełnienie przez powoda weksla pozwanego nastąpiło w zgodzie z treścią deklaracji wekslowej, stanowiącej wszak umowę stron jak i samej umowy pożyczki.

W niniejszej sprawie Sąd dostrzegł zarzuty pozwanego odnośnie stosunku podstawowego (umowy pożyczki), które jednak w ocenie Sądu okazały się nieuzasadnione. To na pozwanym, jako zobowiązanym z weksla ciążył ciężar dowodu odnośnie zgłoszonych zarzutów co do stosunku podstawowego (umowy pożyczki). Zgodnie bowiem z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2014 r., sygn. akt III CSK 100/13 przepis art. 10 ustawy z 1936 r. - Prawo wekslowe obciąża dłużnika wekslowego ciężarem udowodnienia okoliczności w nim wymienionych w celu zwolnienia się z zobowiązania wekslowego. Ugruntowany jest też pogląd w myśl którego ciężar dowodu, że weksel in blanco został wypełniony w sposób sprzeczny z porozumieniem spoczywa na dłużniku wekslowym, który zarzut podniósł. W niniejszej sprawie strona pozwana nie wykazała skutecznie, że powództwo jest niezasadne, twierdzenia zaś w tym zakresie stanowiły jedynie niczym nieoparte, gołosłowne argumenty. Na marginesie jedynie wskazać należy, że ustawodawca przesądził o dopuszczalności badania treści stosunku podstawowego w przypadku dochodzenia przez pierwszego wierzyciela należności z weksla in blanco przeciwko jego wystawcy, także z urzędu, w tym w sprawach z udziałem konsumentów (por. wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 24 września 2018 r., IX Ca 1252/18). W realiach niniejszej sprawy Sąd nie dostrzegł rażącego naruszenia interesów konsumenta poprzez nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, oraz działania wbrew dobremu obyczajom w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.

W szczególności w realiach przedmiotowej sprawy umowa pożyczki łącząca strony przewidywała obowiązek uiszczenia przez pożyczkobiorcę prowizji za udzielenie pożyczki w kwocie 7.771,00 zł. Prowizja owa jest specyficznym rodzajem wynagrodzenia, pobieranym za pośrednictwo w zawieraniu umów. Nie ma przepisów, które zakazywałyby pobierania prowizji przy umowach pożyczki, co więcej - art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 1528 ze zm.) jednoznacznie dopuszcza możliwość pobierania prowizji i wszelkiego rodzaju opłat. Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 10 ustawy, kredytodawca powinien jednak o wszelkich informacjach związanych z tymi kosztami poinformować kredytobiorcę. Należy więc zauważyć, iż umowa konsumencka jest obwarowana warunkami do zastrzeżenia tego rodzaju prowizji, które pożyczkodawca musi spełnić. Dodatkowo wszelkie opłaty i prowizje pobierane przez kredytodawców powinny wyrównywać rzeczywiste koszty poniesione przez niego w związku z podjęciem danej czynności i nie powinny być rażąco wysokie dla konsumenta. Nie powinny być zatem formułowane w sposób ryczałtowy, bez odzwierciedlenia w kosztach ponoszonych przez pożyczkodawcę. Niewątpliwie prowizja pełnić ma przede wszystkim funkcję kompensacyjną celem wyrównania poniesionych przez pożyczkodawcę kosztów udzielenia pożyczki. W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd uznał, iż wysokość prowizji za udzielenie pożyczki jest adekwatna do kwoty udzielonej pożyczki oraz ogólnego zadłużenia pozwanego, jak również niewygórowana w stosunku do kosztów i nakładu pracy poniesionych przez powoda.

W świetle powyższych uwag Sąd uznał, że powód z tytułu zwrotu pożyczki powinien otrzymać od pozwanej: 19.140,00 zł jako zwrot niespłaconej pożyczki oraz 25,79 zł tytułem odsetek umownych z tytułu nieterminowej spłaty. Jednocześnie po wniesieniu pozwu pozwany uiszczył na rzecz powoda kwotę 9.570,00 zł, co skutkowało orzeczeniem jak w pkt I sentencji wyroku (19.165,79 zł - 9.570,00 zł). W tym miejscu wskazać należy, że przed wniesieniem pozwu pozwany prowadził z powodem wielokrotne negocjacje zmierzające do ugodowej i dogodnej spłaty powstałego zadłużenia. W szczególności w dniu 25.01.2019 r. przedstawiono pozwanemu ugodę obejmującą spłatę w/w pożyczki gotówkowej. Pozwany nie wykazał jednak bezsprzecznie, że doszło do zawarcia owej ugody, zwłaszcza w kontekście twierdzeń powoda co do braku zgody na mediację (vide: k. 56v). Z tych względów nie było podstaw, by w ślad za treścią propozycji ugody odstąpić od dochodzenia przez powoda części wierzytelności.

Zgodnie z art. 355 § 1 i 2 k.p.c., Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Uwzględniając, że w ślad za art. 203 § 4 k.p.c. częściowe cofnięcie pozwu co do zapłaty kwoty 9.570,00 zł (uiszczonej po wniesieniu pozwu) i zrzeczenie się tego roszczenia nie jest niedopuszczalne, a okoliczności sprawy nie wskazują, by wymienione

czynności były sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzały do obejścia prawa, Sąd w części roszczenia obejmującej kwotę 9.570,00 zł umorzył postępowanie. O powyższym orzeczono jak w pkt II sentencji.

W odniesieniu do żądania odsetek w przedmiotowej sprawie wskazać należy, że w oparciu o regulację zawartą w art. 48 prawa wekslowego zasadnym było zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 9.595,79 zł. Jak wskazuje literatura przedmiotu w przypadku weksli płatnych w oznaczonym dniu (z terminem płatności) oprocentowanie kapitału, jeżeli zostało przez strony ustalone musi zostać uwzględnione z góry, przy oznaczeniu sumy wekslowej, co oznacza, że wierzyciel oblicza odsetki od kapitału i dolicza je do niego, a co łącznie stanowi sumę wekslową, dokładnie w wekslu oznaczoną. Natomiast czym innym są odsetki za opóźnienie w zapłacie sumy wekslowej, których wierzyciel może żądać na podstawie art. 48 pkt 2 prawa wekslowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9.07.2015 r., V Aca 8/15, OSA/Kat.2015 nr 4, poz. 3, L.). Wynikająca z art. 5 prawa wekslowego klauzula oprocentowania ma zastosowanie tylko do weksli płatnych za okazaniem lub pewien czas po okazaniu. Żądanie zasądzenia odsetek w wysokości przewyższającej odsetki ustawowe za opóźnienie jako niedopuszczalne podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w pkt III sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., o czym jak w pkt IV sentencji. Na koszty te składała się kwota 300 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu oraz 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.